

A FORMACIÓN DE PALABRAS

Que son as palabras?

- Unidades lingüísticas básicas da comunicación, caracterizadas por:
  - **Semántica:** achegan o significado ao enunciado.
  - **Morfolóxica:** están compostas por diferentes constituíntes.
  - **Sintáctica:** desenvolven múltiple funcións dentro da oración.

Como se forman as palabras?

Lexema

Morfema

[pa.la.βra]

- **Lexema ou raíz:** é a parte do significante que proporciona o significado léxico.
  - Raíz regular: **beber**, **bebedeiro**, **bebín**...
  - Raíz irregular: **leite**, produtos **lácteos**...
- O conxunto de palabras que comparten un mesmo lexema pertencen a unha mesma **familia léxica**.
  - **FLOR:** floral, florecer, floricultura, enflorar, florido, florista, florero.

- **Morfemas:** son elementos que se unen ao lexema para completar ou modificar o seu significado.
  - **Flexivos ou gramaticais** (morfemas de xº, nº e desinencias verbais)
nen-**a**, amina-**is**, com-**ía**
  - **Derivativos:** morfemas que modifican o significado léxico do lexema (avo-**iña**) ou crean novas palabras (carball-**eira**).
    - Prefixo: diante.
    - Infixo: medio.
    - Sufixo: detrás.

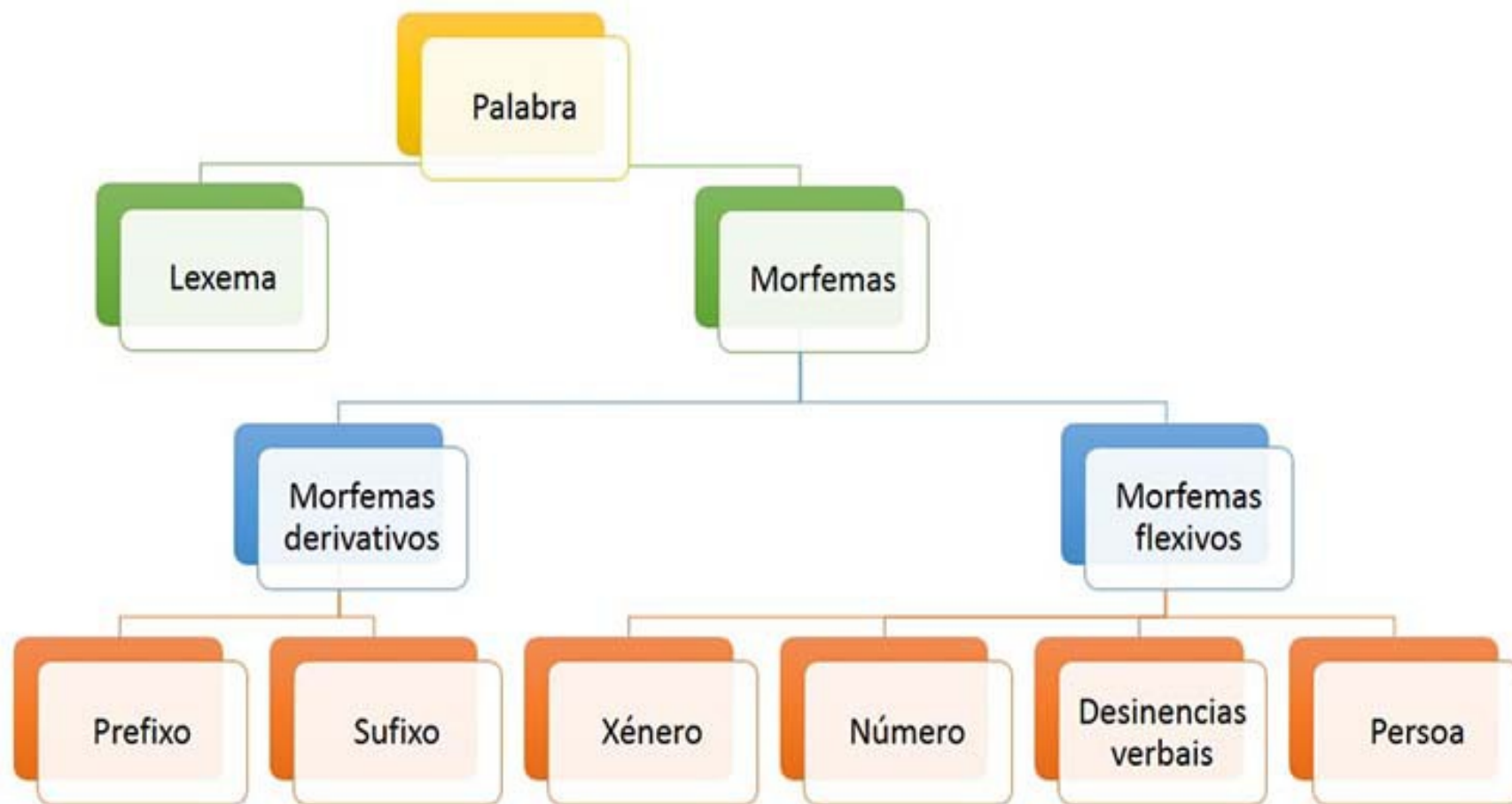

Que son os prefixos?

- **Morfemas léxicos** que se colocan ao inicio do lexema e que modifican o significado da palabra base ou crean unha nova.
  - Circun-, co-, hemi-, hemo-, mono-, minus-, plus-, pos-, retro-, semi-,...

Que son os sufixos?

- **Morfemas léxicos** ou gramaticais que se colocan ao final do lexema e que modifican o significado da palabra base ou crean unha nova.
  - -ado/a, -eiro/a, -axe, -ción, -sión, -mento...
  - Sufixos alterativos/ apreciativos: -echo, -elo, -eta, -iña, -ica, -ote, -ucho...

Que procedimientos interveen?

Centro:

- **Derivación: central (lexema+sufijo).**
- **Composición: centrodereita (lexema+ lexema).**
- **Parasíntese: centrocampista (lexema+ lexema+ sufijo)**

Bibliografía

- Álvarez, R. e X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- Freixeiro Mato, X. R. (2000): *Gramática da lingua galega, t. II: Morfosintaxe*. Vigo: A Nosa Terra.
- Rio-Torto, Graça et alii (2013): *Gramática derivacional do Português*. Coimbra:Imprensa da Universidade de Coimbra
- Ramallo, Fernando et alii (2008): *Manual de ciencias da linguaxe*. Vigo: Xerais.